

PREDLOG PROGRAM RADA EVROPSKOG POKRETA U SRBIJI

ZA PERIOD: APRIL 2005 – APRIL 2007

Uvod

Prilikom izrade predloga programa rada EPuS-a za period 2005 – 2007 rukovodio sam se određenim činjenicama i hipotezama od kojih su najznačajnije one koje se odnose na anticipirani politički okvir u kome ćemo funkcionisati, naša dosadašnja dostignuća u radu i postojeće resurse organizacije.

Anticipirani politički okvir

Našu ovogodišnju Skupštinu držimo uoči objavljivanja Studije o izvodljivosti koja treba da obeleži dugo očekivani početak pregovora sa EU o zaključivanju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Na osnovu komparativnih iskustava, možemo sa značajnim stepenom pouzdanosti da očekujemo da će ovi pregovori doneti pozitivnu političku klimu jer će spoljnopolitička agenda biti pretvorena u zajednički program EU i državne zajednice, koji u svojoj osnovi ima sveobuhvatnu reformu društva i države, putem recepcije pravnih tekovina Unije i izgradnje neophodnih institucija.

Rizik u pogledu političkog razvoja zemlje u narednih nekoliko godina leži u opasnosti da na vlast dodju populističke i regresivne snage koje svoje uporište sve više pronalaze među onima koji se mogu smatrati gubitnicima, makar sam privremenim, u procesu ekonomske tranzicije. Pretnja da se dodje u ovakvu situaciju leži u nizu okolnosti koje podstiču apatiju i sve manju spremnost građana da aktivno učestvuju u javnom životu i izbornom procesu. Ovaj trend je jasno uočljiv, kada su u pitanju poslednji parlamentarni, predsednički i naročito, lokalni izbori.

Dosadašnja dostignuća i postojeći resursi

Kao što ste mogli da čujete u našem izveštaju o radu, u prethodnom periodu smo uspešno sprovedli značajan broj složenih projekata. Naš tim stalnih saradnika u sekretarijatu organizacije je jačao i ustalili smo, između ostalih, radna mesta: administratora kancelarije, pravnog savetnika, referenta za odnose za javnošću, finansijskog menadžera i sistem administratora. Sekretarijat raspolaže sa umreženim računarima i kablovskom vezom prema

Internetu, koja omogućava nesmetanu i efikasnu komunikaciju. Ovakva administrativna struktura koja podrazumeva i solidnu količinu akumuliranog znanja u domenu upravljanja projektima, predstavlja okosnicu za naš dalji rad i razvoj.

Ističem da ćemo ostati otvoreni prema mladim, provevropski orijentisanim stručnjacima koji žele da volontiraju u organizaciji i na taj način, stiču konkretno radno iskustvo.

Web Site EPuS-a nastaviće da vrši svoju dvojaku funkciju. Sa jedne strane, kao instrument za komunikaciju sa najširoom domaćom i međunarodnom javnošću, u pogledu tema vezanih za odnose Srbije i EU i sa druge, kao platforma za razmenu informacija našeg članstva sa rukovodstvom organizacije i sekretarijatom.

U pogledu koordinacije naših lokalnih veća, kao i komunikacije sa partnerskim organizacijama širom zemlje, ovlašćenja će biti preneti na našu kancelariju za koordinaciju mrežnih aktivnosti, kojom rukovodi Zamenik generalnog sekretara Vojislav Milošević.

Predlažem da naš rad u sledećem dvogodišnjem periodu bude supstancijalno vezan, u tri veće tematske celine, koje bi činile: evropske integracije, lokalni ekonomski razvoj i razvoj civilnog društva.

Istovremeno, sem projektno zasnovanog pristupa EPuS mora ostati stecište demokratski zasnovane i civilizovane razmene ideja i stavova, koja omogućava svim našim članovima i zainteresovanim stranama da se sastanu sa kolegama koji imaju slična interesovanja, kako bi razmenjivali ideje, a u okvirima naših foruma za međunarodne odnose, kulturu, ekonomiju, etničke odnose i preduzetništvo.

A. Evropske integracije

Smatram, da će u ovom domenu, naše delovanje postajati sve ozbiljnije s obzirom na orgnizacione potencijale i društvene potrebe.

Sa strane politike, konsenzus oko evropske budućnosti Srbije još nije poprimio jasne okvire, iako postoji jasna politička većina za proevropsku opciju. Stoga, svaka delatnost koja ide u pravcu prosvetavanja političkih aktera, od Narodne Skupštine do lokalnih samouprava, zasluživaće našu prioritetnu pažnju. U ovom kontekstu završićemo naš projekat oko promocije Rezolucije o pridruživanju EU, koji sprovodimo partnerski sa Odborom za evropske integracije Narodne skupštine RS. Tokom narednih 10 meseci sledi implementacija projekta Evropski programi za opštine Srbije (EPOS) putem koga nameravamo da edukujemo 45 lokalnih samouprava u domenu izrade predloga projekata koji mogu da budu finansirani iz evropskih fondova, koji su nam već sada dostupni. Očekujemo, da na ovaj način uvećamo broj autonomnih protagonista u procesima evropskih integracija u našoj zemlji. Na istoj liniji nalazi se i dalja uspešna implementacija projekta European Integration Fund putem koga pomažemo EAR da finansira 43 projekta domaćih organizacija koje su izabrane na javnom konkursu.

Potom, pripremamo se i za učešće na tenderu EAR na kome će biti izabrani savetnici za implementaciju Komunikacione strategije Vlade RS za pridruživanje EU. U ovaj posao nameravamo da udjemo zajedno sa partnerima iz Atine i Brisela. Obrazovanje građana o evropskim integracijama, naročito mladih i preduzetnika, smatramo prioritetnom temom. Stoga ćemo, zajedno sa partnerima, nastaviti da sprovodimo projekte kao što je Euro Star autobus i da usavršavamo naše veb stranice u težnji da informišemo, što veći broj mladih, pre svega, o mogućnostima koje ovaj proces nudi.

Smatramo da su pojedina tematska polja koja proističu iz proevropskog političkog opredeljenja, od izuzetnog značaja za Srbiju, uključujući pitanje liberalizacije viznog režima EU za naše građane, kao i rešavanje pitanja vezanih za odnose Srbije i Crne Gore, odnosno funkcionalnosti države, uključujući pitanje Kosova. Ovo jesu složeni problemi, ali oni svakako zaslužuju da budu demistifikovani racionalnom analizom, koja bi mogla da pomogne da se politički artikulišu interesi Srbije i da se iz ugla EPuS-a, kao

nevladine organizacije, na ekspertski način ponude preporuke za pojedina rešenja tehničke prirode.

B. Lokalni ekonomski razvoj

Značaj bavljenja ovom tematskom grupom proističe iz sledećih činjenica: potreba da što veći broj građana u lokalnoj zajednici dodje u situaciju da može da unapredi vlastitu situaciju delatnošću u svojoj lokalnoj zajednici, tradicije našeg rada u lokalnim zajednicama i naposljetku, potrebom da se generiše ekonomski rast i boljitak u svakodnevnom životu oseti što širi broj građana, čime će se politički unaprediti procesi modernizacije i evropeizacije države i društva.

Metodologija rada u ovoj oblasti nije nam nepoznata i primenjivali smo je već u drugoj polovini devedesetih, a naš rad u saradnji sa lokalnim samoupravama se u velikoj meri temeljio i na ovom konceptu.

Stoga učestvovaćemo sa partnerima i na tenderima za projekte u ovoj oblasti, a nastojaćemo i da sami sačinimo odgovarajuću metodologiju zasnovano na najboljim svetskim iskustvima.

C. Razvoj civilnog društva

U maju ove godine okončaćemo, nakon skoro 3 godine, rad na programu podrške razvoja civilnog društva u istočnoj i zapadnoj Srbiji. Ovaj program, koji finansira EAR, a koji sprovodimo u saradnji sa Ekspertskom mrežom, doneo je mogućnost značajne izgradnje kapaciteta civilnog društva u najmanje razvijenim regionima naše zemlje, a sa stanovišta implementacije obogatio naše iskustvo u upravljanju složenim projektima.

Takodje, sagledali smo stanje i perspektive razvoja civilnog društva u Srbiji. Smatramo da je potrebno da se dalje deluje na osposobljavanju nevladinih organizacija, pre svega u manjim sredinama, a na nivou lokalnih zajednica, da budu u stanju da samostalno tumače nova zakonodavna rešenja koja moraju da budu implemntirana, a za šta je potrebno obavljati javno zagovaranje progresivnih rešenja, koja podrazumevaju poboljšanje kvaliteta

života građana. Srbija je danas još uvek nalik zapuštenoj kući i broj problema koje valja rešavati, od izgradnje institucija do zaštite životne sredine je mnogobrojan i zahteva posebnu pažnju i posvećenost, u smislu podsticanja građanskog aktivizma.

Sem rada u Srbiji, nastojaćemo da naša iskusva plasiramo i u drugim zemljama koje su suočene sa problemima sličnim našim (pre svega u susedstvu).

Resursi

Kadrovi: modernija koncepcija Glavnog odbora

Posebno želim da istaknem da predložena kompozicija našeg Glavnog odbora reflektuje naše aspiracije da se u okviru organizacije uspostavi intenzivnija i sadržajnija debata o evropskoj budućnosti Srbije. Glavni odbor, u sastavu u kome je sada predložen, treba da bude u stanju da artikuliše vidjenja kako predstavnika pojedinih regiona i lokalnih zajednica u kojima EPuS ima značajno prisustvo, bilo kroz mrežu lokalnih veća ili putem resursnih centara za podršku civilnom društvu, tako i pojedinih važnih društvenih institucija koje predstavljaju stubove pojedinih društvenih celina, kao što su privredne komore i sindikati. Uz to, sasvim jasno želim da istaknem da pojačanje GO iz redova medijskih kuća predstavlja našu želju da racionalna, evropska debata počne da istinski prožima razne društvene stratumne, interesne grupe i regione.

Pravni i finansijski okviri delovanja: u susret novim zakonodavnim rešenjima

Očekujemo da će novi Zakon o nevladinim organizacijama konačno biti usvojen tokom narednog dvogodišnjeg perioda. Možemo da aniticipiramo da će ova činjnica označiti potrebu za uskladjivanjem naših internih pravnih akata, pre svega Statuta, sa novim zakonodavnim rešenjima.

U finansijskom domenu naš cilj predstavlja postizanje pune održivosti delovanja organizacije na sadašnjom nivou, što će jedino biti moguće akvizicijom dodatnih projekata koje finansiraju međunarodne razvojne agencije i fondacije, a u okvirima naših programskih prioriteta. Još uvek se ne nazire trenutak u kome će država ozbiljnije pristupiti izgradnji konstruktivnijih relacija sa nevladinim sektorom, u smislu partnerskih odnosa na zajedničkom zadatku transformacije društva, što podrazumeva i pristup budžetskim sredstvima, koji se temeljina projektnom pristupu i uredjenoj, konkurentskoj osnovi. Sa druge strane, određeni primeri uspešne saradnje sa privrednim organizacijama, na poslu promocije evropskih vrednosti, ohrabruju nas u uverenju da će biti moguće dalje razviti određena partnerstva sa komercijalnom sektorom, a na bazi konkretnih projekata.

Beograd, 11.04.2005.

Danijel Pantić